

Analiza zagrożeń, w tym identyfikacja miejsc, w
których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób
wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania
się, uprawiania sportu lub rekreacji na terenie Gminy
Czarna Białostocka

Sporządziła

Podinspektor ds. administracyjno- gospodarczych

Urzędu Miejskiego w Czarnej Białostockiej

Beata Baciocha

Zatwierdzam

Burmistrz Czarnej Białostockiej

Jacek Chrulski

Czarna Białostocka 18.11.2022r.

Listopad 2022r.

SPIS TREŚCI

1. Cel i podstawy prawne opracowania
2. Właściwości wód, obowiązki właścicieli i zarządców wód oraz osób korzystających z obszarów wodnych.
3. Obszary wodne znajdujące się na terenie gminy Czarna Białostocka
4. Zagrożenia dla osób przebywających na obszarach wodnych
5. Siły i środki, które mogą być wykorzystywane dla ograniczania zagrożeń oraz akcji ratowniczych

1. Cel i podstawy prawne opracowania

Celem niniejszego opracowania jest analiza zagrożeń dla osób przebywających na obszarach wodnych w tym identyfikacja miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na terenie gminy Czarna Białostocka.

Analiza zagrożeń pozwoli :

1. zapewnić na właściwym poziomie bezpieczeństwo osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji,
2. zidentyfikować miejsca, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji,
3. ustalić podstawowe ryzyko zagrożeń oraz ich poziom na obszarach wodnych,
4. określić działania profilaktyczne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa na obszarach wodnych.

Podstawy prawne opracowania:

1. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583, 1005, 1079, 1561).
2. Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 261, 583).
3. Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 147).
4. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2233, 2368, z 2022 r. poz. 88, 258, 855).
5. Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1720, 1733).
6. Ustawa z dnia 22 listopada 2013 r. o systemie powiadamiania ratunkowego (Dz. U. z 2021 r. poz. 268).
7. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie sposobu oznakowania i zabezpieczenia obszarów wodnych oraz wzorów znaków zakazu, nakazu, oraz znaków informacyjnych i flag (Dz. U. z 2012 r., poz. 286 ze zm.)
8. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie ewidencji oraz sposobu oznakowania kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli (Dz. U. z 2018 r., poz. 2476 ze zm.)

Aby zapewnić bezpieczeństwo osobom przebywającym na obszarach wodnych na terenie gminy Czarna Białostocka, Burmistrz Gminy Czarna Białostocka stworzył analizę zagrożeń, w tym identyfikacji miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu i rekreacji na terenie Gminy Czarna Białostocka. Została dokonana weryfikacja obszarów wodnych

znajdujących się na terenie gminy Czarna Białostocka w zakresie właściwego gospodarowania nimi, w tym prawidłowości oznakowania wynikającego z obowiązujących przepisów.

2. Właściwości wód, obowiązki właścicieli i zarządców wód oraz osób korzystających z obszarów wodnych.

Zgodnie z art. 211 ustawy Prawo wodne:

1. Wody stanowią własność Skarbu Państwa, innych osób prawnych albo osób fizycznych.
2. Wody morza terytorialnego, morskie wody wewnętrzne, śródlądowe wody płynące oraz wody podziemne stanowią własność Skarbu Państwa.
3. Wody stanowiące własność Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego są wodami publicznymi.

Zgodnie z art. 214 ww. ustawy wody śródlądowe stojące, woda w rowie oraz woda w stawie, który nie jest napełniany w ramach usług wodnych, ale wyłącznie wodami opadowymi lub roztopowymi lub wodami gruntowymi, znajdujące się w granicach nieruchomości gruntowej stanowią własność właściciela tej nieruchomości.

Ustawa o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych definiuje:

- obszar wodny jako wody śródlądowe oraz wody przybrzeżne w rozumieniu, w pasie nieprzekraczającym jednej mili morskiej od linii brzegu, a także kąpielisko, miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli, pływalnię oraz inne obiekty dysponujące nieckami basenowymi o łącznej powierzchni powyżej 100 m² i głębokości powyżej 0,4 m w najgłębszym miejscu lub głębokości powyżej 1,2 m)
- wyznaczony obszar wodny jako kąpielisko, miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli, pływalnię oraz inne obiekty dysponujące nieckami basenowymi o łącznej powierzchni powyżej 100 m² i głębokości powyżej 0,4 m w najgłębszym miejscu lub głębokości powyżej 1,2 m.

Ustawa Prawo wodne definiuje:

1. Kąpielisko- rozumie się przez to wyznaczony przez radę gminy wydzielony i oznakowany fragment wód powierzchniowych, wykorzystywany przez dużą liczbę osób kąpiących się, pod warunkiem, że w stosunku do tego kąpieliska nie wydano stałego zakazu kąpieli; kąpieliskiem nie jest: pływalnia, basen pływacki lub uzdrowiskowy, zamknięty zbiornik wodny podlegający oczyszczaniu lub wykorzystywaniu w celach terapeutycznych, sztuczny, zamknięty zbiornik wodny, oddzielony od wód powierzchniowych i wód podziemnych
2. Miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli - rozumie się przez to wykorzystywany do kąpieli wydzielony i oznakowany fragment wód powierzchniowych niebędący kąpieliskiem.

Oznakowanie i sygnalizację obszarów wodnych reguluje rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie sposobu oznakowania i zabezpieczania obszarów wodnych oraz wzorów znaków zakazu, nakazu oraz znaków informacyjnych i flag. Forma oznakowania znaków zakazu, ostrzegawczych i informacyjnych dotyczących

obszarów wodnych unormowana jest ogólnie obowiązującymi przepisami prawa i ustawodawca nie pozostawił zarządzającemu wyznaczonym obszarem wodnym dowolności w tym zakresie. Nie wolno wprowadzać w miejsce znaków określonych rozporządzeniem, znaków o innych kształtach, kolorystyce, grafice, rozmiarach itp.

Osoby przebywające na obszarach wodnych zgodnie z ustawą o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych obowiązane są do zachowania należytej staranności w celu ochrony życia i zdrowia własnego oraz innych osób, a w szczególności:

1. zapoznania się z zasadami korzystania z danego terenu, obiektu lub urządzenia i ich przestrzegania;
2. stosowania się do znaków nakazu, zakazu umieszczonych przez podmioty, o których mowa w art. 12 ust. 1;
3. zapoznania się i dostosowania swoich planów aktywności do umiejętności oraz aktualnych warunków atmosferycznych;
4. użytkowania sprzętu odpowiedniego do rodzaju podejmowanej aktywności, sprawnego technicznie o zgodnie z jego przeznaczeniem i zasadami użycia;
5. bezzwłocznego informowania odpowiednich służb ratowniczych lub podmiotów, o których mowa w art. 12 ust. 1 o zaistniałym wypadku lub zaginięciu osoby oraz o innych zdarzeniach nadzwyczajnych mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo osób.

Według niniejszego opracowania zapewnienie bezpieczeństwa przez Burmistrza Czarnej Białostockiej na obszarach wodnych polega w szczególności na:

- 1) dokonaniu analizy zagrożeń we współpracy samorządu Gminy Czarna z:
 - jednostką Policji – funkcjonariuszami Posterunku Policji w Czarnej Białostockiej,
 - Ochotniczą Strażą Pożarną w Czarnej Białostockiej,
 - PZW Kołem Miejskim nr 39 w Czarnej Białostockiej- przedstawicielem koła wędkarskiego działającego na terenie gminy Czarna Białostocka.
- 2) oznakowaniu i zabezpieczeniu terenów, obiektów i urządzeń przeznaczonych do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na obszarach wodnych;
- 3) prowadzeniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa na obszarach wodnych, polegających w szczególności na:
 - a) oznakowaniu miejsc niebezpiecznych,
 - b) objęciu nadzorem, we współpracy z policją i podmiotami, o których mowa powyżej, miejsc niebezpiecznych, w tym miejsc zwyczajowo wykorzystywanych do kąpiei,
 - c) uświadamianiu zagrożeń związanych z wykorzystywaniem obszarów wodnych, w szczególności prowadzeniu akcji edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży szkolnej;
- 4) informowaniu i ostrzeganiu o warunkach pogodowych oraz innych czynnikach mogących powodować utrudnienia lub zagrożenia dla zdrowia lub życia osób;
- 5) zapewnieniu warunków do organizowania pomocy oraz ratowania osób, które uległy wypadkowi lub są narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia.

Burmistrz Czarnej Białostockiej prowadzi i aktualizuje ewidencję kąpielisk oraz miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpiei. W przypadku wprowadzenia stałego zakazu kąpiei, burmistrz jest obowiązany oznakować obszar czytelną informacją o zakazie kąpiei.

Powyższe zadania wykonywane przez Burmistrza na obszarze gminy Czarna Białostocka należą do zadań własnych gminy.

3. Obszary wodne znajdujące się na terenie gminy Czarna Białostocka

Obszary wodne na terenie gminy Czarna Białostocka stanowiące jej własność, gdzie może potencjalnie powstać zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji:

1. Sztuczny zbiornik wodny: zalew „Czapielówka” znajdujący się na działce nr 1580 w Czarnej Białostockiej o powierzchni wody 16,5 ha.

Zalew „Czapielówka” położony w bliskiej odległości od miasta Czarna Białostocka, który stanowi doskonałe zaplecze wypoczynkowe jak i mobilizuje do aktywności fizycznej. W roku 2020 w ramach dofinansowania z RPOWP: „Ochrona obszarów: Natura 2000 Puszcza Knyszyńska PLB 200003, Natura 2000 Ostoja Knyszyńska PLH200006 oraz Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej im. Witolda Sławińskiego przed nadmierną presją turystów poprzez budowę infrastruktury służącej aktywnemu wypoczynkowi w otoczeniu zalewu wodnego Czapielówka w Czarnej Białostockiej" zostało zagospodarowane otoczenie zalewu. Powstał nowy pomost spacerowy łączący dwa brzegi, szlaki turystyczne, parkingi, pomosty wędkarskie, place z miejscami do wypoczynku, wieża widokowa, wydzielone miejsca na ognisko. Całość została uzupełniona małą architekturą i tablicami edukacyjnymi. Dzięki temu nawet poza sezonem warto wybrać się na spacer i obejść cały zalew dookoła. Mimo przebudowy mieszkańcy jak i turyści, nadal mogą cieszyć się bogactwem natury dzięki wydzielonym strefom dla turystów, które pozwalają chronić cenne przyrodniczo obszary Puszczy Knyszyńskiej. Modernizacja otoczenia zalewu „Czapielówka” sprawiła, że teren ten cieszy się popularnością spacerowiczów, rowerzystów oraz osób odwiedzających Czarną Białostocką w celach rekreacyjnych przez cały rok.

Pomost na zalewie Czapielówka, kwiecień 2021 r. / fot. G. Wilczewski (4)

Zbiornik wodny „Czapielówka” wykorzystywany jest do połowu ryb, w szczególności 3 pomosty wędkarskie oznaczone na mapie poglądowej czerwonym znacznikiem. Użytkownikiem rybackim zbiornika wodnego „Czapielówka” jest Koło PZW Miejskie nr 39 w Czarnej Białostockiej. Koło wędkarskie jest odpowiedzialne za nadzór nad zbiornikiem wodnym w tym odpowiada za: ochronę wody oraz zarybianie zbiornika.

Czarna Białostocka - System Informacji Przestrzennej
skala 1 : 4500

W sezonie 2022 było zorganizowane kąpielisko na zalewie „Czapielówka” w okresie 1 miesiąca- lipca. Kąpielisko o krajowym kodzie : 2061PKAP0004 zorganizowane było na działce o nr 1580. Długość linii brzegowej piaszczystej kąpieliska wynosi 50 metrów pozostałe 3 strony wydzielone są pomostem drewnianym. Głębokość wody w kąpielisku dochodzi maksymalnie do 2 metrów w odległości około 37 metrów od linii brzegowej. Woda w kąpielisku była poddawana wymaganiom badaniom i jej jakość nie odbiegała od normy podczas trwania całego sezonu kąpielowego. W granicach kąpieliska- na pomostach ustawiono znaki A-8 „zakaz skoków do wody”. Po zakończonym sezonie kąpielowym w okolicy tworzonego kąpieliska widnieje informacja: „Uwaga! Ogólnodostępne miejsce rekreacji nie jest kąpieliskiem. Brak nadzoru ratowniczego. Brak nadzoru nad jakością wody. Kąpiel w tym miejscu odbywa się na własną odpowiedzialność.”

W bliskiej odległości od kąpieliska znajduje się wyznaczone miejsce do gry w siatkówkę plażową. Boisko piaszczyste nie ma bezpośredniego połączenia ze zbiornikiem, znajduje się w odległości około 20 m od tafla wody. Boisko do piłki siatkowej nie stanowi kąpieliska ani miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli, jest wyznaczonym miejscem do uprawiania sportu.

Na sztucznym zbiorniku „Czapielówka” zlokalizowane jest urządzenie hydrotechniczne - jaz piętrzący wodę. Ze względu na spiętrzenie wody przed budowlą miejsce to jest szczególnie niebezpieczne dla osób kąpiących się. Ustawiono w miejscu budowli hydrotechnicznej znak A-1- „kąpiel zabroniona”.

2. Sztuczny zbiornik wodny znajdujący się na działce nr 6/1 w Czarnej Wsi Kościelnej tzw. „Majny” o powierzchni 0.1638 ha.

Teren porośnięty trawą, osłonięty trzcinowiskami bez wyznaczonego miejsca do kąpieli. Zbiornik wykorzystywany jest do połowu ryb. Teren jest niestrzeżony i nie ogrodzony. Na terenie zbiornika wodnego „Majny” obowiązuje zakaz kąpieli, co zostało oznaczone znakiem A-1- „kąpiel zabroniona”.

4. Zagrożenia dla osób przebywających na obszarach wodnych

Każde miejsce może być potencjalnym zagrożeniem dla bezpieczeństwa osób, które wykorzystują obszar wodny do pływania, uprawiania sportu czy rekreacji. Bezpieczeństwo użytkowników zależy to przede wszystkim od ich świadomości oraz przestrzegania ustalonych norm bezpieczeństwa.

Uchwała, w której zostały określone zasady korzystania z kąpieliska oraz terenu przyległego do zalewu „Czapielówka” to: UCHWAŁA NR XXI/130/16 RADY MIEJSKIEJ W CZARNEJ BIAŁOSTOCKIEJ z dnia 14 czerwca 2016 r. w sprawie określenia zasad i trybu korzystania z zalewu wodnego Czapielówka w Czarnej Białostockiej (Dz. U. z 2022 r. poz. 1783).

Nad zalewem „Czapielówka” w Czarnej Białostockiej w sezonie 2022 było wyznaczone jedno kąpielisko w okresie letnim w lipcu.

Do czynników, które wpływają na wzrost ilości osób korzystających z walorów rekreacyjnych i turystycznych zalewu „Czapielówka” należą sprzyjająca pogoda oraz okres wakacyjno- wypoczynkowy. Zapewnienie strzeżonego kąpieliska ma wpływ na wzrost bezpieczeństwa użytkowników, wpływa to dodatkowo na wzrost liczby osób korzystających z danego terenu w tym rodzin z dziećmi. Obecność ratownika i jego nadzór nad kąpieliskiem nie wyklucza powstawania zagrożeń.

Wejście do wody stwarza zawsze zagrożenie, z którym należy się liczyć. Szczególnie groźne sytuacje to:

- niedostateczne umiejętności pływania, przecenianie swoich sił i umiejętności,
- wstrząs termiczny oraz nadmierne oziębienie organizmu,
- pływanie pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających,
- stan zdrowia,
- skurcze mięśni,
- skakanie do nieznanej wody,
- nieodpowiednia zabawa,
- miejsca zarośnięte przez roślinność wodną,
- kąpiel w miejscach niewyznaczonych.

Zimą największymi zagrożeniami dla wędkarzy oraz osób korzystających z terenów rekreacyjnych nad zbiornikami wodnymi są:

- brak wiedzy na temat aktualnej grubości lodu umożliwiającego bezpieczne uprawianie wędkarstwa i sportów zimowych,
- załamanie się pokrywy lodowej pod ciężarem osoby wchodzącej na lód, lub po wjeździe na lód, wbrew obowiązującym zakazom wszelkimi pojazdami,
- w przypadku wypadnięcia do wody - brak lub słaba umiejętność pływania, szok termiczny, wychłodzenie organizmu, brak możliwości wyjścia na lód,
- niewłaściwa odzież do panujących warunków atmosferycznych na zewnątrz, skutkująca wyziębieniem organizmu, zwłaszcza będąc pod wpływem alkoholu lub środków odurzających.

5. Siły i środki, które mogą być wykorzystywane dla ograniczania zagrożeń oraz akcji ratowniczych

W przypadku wystąpienia zagrożenia na obszarach wodnych podczas pływania, kąpienia się, uprawiania sportu lub rekreacji na terenie Gminy Czarna Białostocka należy powiadomić:

1. Posterunek Policji w Czarnej Białostockiej. Funkcjonariusze policji są przeszkoleni w zakresie udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej oraz posiadają podstawowe wyposażenie do udzielenia takiej pomocy. Adres: ul. Marszałka Piłsudskiego 9, 16-020 Czarna Białostocka **Tel. 47 711 41 12.**

2. Ochotnicze Straże Pożarne gminy Czarna Białostocka:

1. OSP w Czarnej Białostockiej
2. OSP w Czarnej Wsi Kościelnej,
3. OSP Zdroje.

OSP w ramach Krajowego Systemu Ratowniczego realizują zadania zbliżone do jednostek Państwowej Straży Pożarnej. OSP stosują techniki ratunkowe i wykorzystują do działań ratowniczych specjalistyczny sprzęt. Dysponują wozami bojowymi wraz ze sprzętem ratowniczym, a ponadto posiadają siły i środki mogące być wykorzystywane do ratownictwa na wodach śródlądowych w tym: sanie lodowe, linki, rzutki, koła ratunkowe, bosaki.

Tel: 112

3. Koło wędkarskie działające na terenie gminy Czarna Białostocka- Koło PZW Miejskie nr 39 w Czarnej Białostockiej

Koło wędkarskie działające na terenie Czarnej Białostockiej jest użytkownikiem rybackim zalewu „Czapielówka”. Do ich obowiązków należy nadzorowanie wody, ochrona jej oraz zarabianie zbiornika. Siedziba koła: ul. Torowa 9, 16-020 Czarna Białostocka.

4. Urząd Miejski w Czarnej Białostockiej- właściciel, zarządca terenów objętych analizą.
Adres: ul. Torowa 14A, 16-020 Czarna Białostocka **Tel. 85 713 13 40.**